

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA**

(11) **82610**

(13) **U**

(51) МПК

C12N 1/20 (2006.01)

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: **u 2013 03274**

(22) Дата подання заявки: **18.03.2013**

(24) Дата, з якої є чинними
права на корисну
модель: **12.08.2013**

(46) Публікація відомостей
про видачу патенту: **12.08.2013, Бюл.№ 15**

(72) Винахідник(и):

**Завгородній Андрій Іванович (UA),
Стегній Борис Тимофійович (UA),
Позмогова Світлана Аркадіївна (UA)**

(73) Власник(и):

**НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
"ІНСТИТУТ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ І
КЛІНІЧНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ",
вул. Пушкінська, 83, м. Харків, 61023 (UA)**

**(54) ПРОТЕЇНОГЕНИЙ ШТАМ ІЗ МІКОБАКТЕРІЙ БИЧАЧОГО ВИДУ MYCOBACTERIUM BOVIS ІЕКВМ-1
ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ТУБЕРКУЛІНУ ОЧИЩЕНОГО (ППД) ДЛЯ ССАВЦІВ**

(57) Реферат:

Протеїногенний штам із мікобактерій бичачого виду *Micobacterium. bovis* ІЕКВМ-1, виділений з епізоотичної культури збудника туберкульозу для виготовлення туберкуліну очищеного (ППД) для ссавців.

UA 82610 U

Корисна модель належить до ветеринарної мікробіології та біотехнології, зокрема для одержання протеїногенного штаму мікобактерій виду *M. bovis*, який можна використовувати для виготовлення туберкуліну (ППД) для ссавців.

Існує вакцинний штам BCG для виготовлення туберкуліну (ППД) для ссавців [авт. свід. СРСР № 1339922 кл. А 61 К 39/04 від 18.06.85 р.]. Недоліком цього штаму є відсутність у нього патогенних властивостей та низька репродуктивність протеїну. Тому виготовлений з нього туберкулін, не виявляє всіх уражених збудником туберкульозу тварин.

Є штам Vallae виду *M. bovis* [Дис. Осташко Ф.И. на здоб. ступ. канд. біологіч. наук, 1952 р.]. Цей штам є протеїногенним, але для культивування його потрібне синтетичне живильне середовище до складу якого входить L-аспарагін, який біологічна промисловість України не виготовляє.

Найбільш близьким за суттю та досяжному результату до запропонованого є штам Bovinus-8, що використовується для виготовлення туберкуліну (ППД) для ссавців [патент Росії № 2045959 кл. А61 К 39/04 від 26.12.92 р.]. Штам має високі протеїногенні властивості, а одержаний з нього туберкулін є специфічним. Однак при культивуванні цього штаму на синтетичному середовищі відмічається нестабільність росту.

В основу корисної моделі поставлена задача виділити штам *M. bovis* IEKBM-1 з епізоотичної культури збудника туберкульозу для виготовлення туберкуліну очищеного (ППД) для ссавців.

Штам *M. bovis* IEKBM-1 походить від епізоотичної культури збудника туберкульозу, який одержаний внаслідок селекції на яєчному живильному середовищі для культивування мікобактерій. На синтетичному живильному середовищі штам *M. bovis* IEKBM-1 набув високі репродуктивні та протеїногенні властивості.

Протеїногенний штам *M. bovis* IEKBM-1 зберігають на живильному середовищі Павловського в колекції культур мікобактерій лабораторії вивчення туберкульозу ННЦ "Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини".

Штам *M. bovis* IEKBM-1 має наступні властивості:

У препаратах, пофарбованих за методом Циль-Нільсена, в полі зору спостерігають коротенькі прямі червоного кольору палички.

Культурально-морфологічні властивості: мікобактерії виростають за температури 37,5-38 °С на яєчному живильному середовищі для культивування мікобактерій через 30-35 днів, а на середовищі Павловського - через 35-40 днів після висіву у вигляді сухих крихких і шорстких колоній світло-сірого кольору.

Культура цього штаму не росте за t 25-45 °С і на середовищі з 5 % NaCl.

Біохімічні властивості: штам має негативну каталазну, формамідазну активність, негативну реакцію з телурітом калію, не гідролізує Твін-80 та має позитивну реакцію з сечовиною.

Біологічні властивості: штам є патогенним для свійських та лабораторних тварин.

Протеїногенність: при культивуванні на синтетичному живильному середовищі штам має репродуктивні та протеїногенні властивості не більше ніж протягом 8-10 пасажів.

Стабільність основних властивостей штаму при довготривалому збереженні: штам зберігає свої властивості при вирощуванні на середовищі Павловського.

Патогенність штаму підтримують шляхом пасажування на великій рогатій худобі через 5 років.

Стабільність генетичних властивостей: штам не має реверсивних властивостей.

Штам вільний від сторонньої бактеріальної мікрофлори та грибків.

Основні умови зберігання: штам зберігають на живильному середовищі Павловського або на яєчному живильному середовищі для культивування мікобактерій за t 4-12 °С.

Підтримання штаму здійснюють шляхом пересіву з інтервалом 1,5-2 місяці на живильному середовищі Павловського.

Приклад. Запропонований штам *M. bovis* IEKBM-1, який використовується для виготовлення туберкуліну (ППД) для ссавців у стандартному розчині.

Для цього бактеріальну масу, вирощену на середовищі Павловського висівають бактеріологічною петлею в бутілі з синтетичним живильним середовищем і культивують за t 37,5 °С протягом 60 днів.

Після цього з культурального фільтрату за ТУ У 24.4.00497087.645-2001 виготовляють туберкулін (ППД) для ссавців у стандартному розчині, розливають у флакони об'ємом 10-20 см³.

Виготовлений таким чином туберкулін (ППД) для ссавців із штаму *M. bovis* IEKBM-1 випробовують на активність і реактогенність в дослідах на здоровій та сенсibilізованій культурою шт. BCG великій рогатій худобі в порівнянні з туберкуліном (ППД) для ссавців, виготовленим на Курській біофабриці (Росія).

Випробування свідчать про те, що туберкулін, виготовлений із штаму *M. bovis* ІЕКВМ-1 є високоактивним, специфічним і нереактогенним препаратом. Використання штаму *M. bovis* ІЕКВМ-1 для виготовлення туберкуліну очищеного (ППД) для ссавців у стандартному розчині ефективно забезпечує виявлення хворих на туберкульоз тварин.

5

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Протеїногенний штам із мікобактерій бичачого виду *Micobacterium. bovis* ІЕКВМ-1, виділений з епізоотичної культури збудника туберкульозу для виготовлення туберкуліну очищеного (ППД) для ссавців.

10

Комп'ютерна верстка Г. Паяльніков

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601